



## **СИЛАБУС** НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АГРАРНА ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО»

**Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)**

**Спеціальність: 201 Агрономія**

**Рік навчання: 4-й, семестр 8-й**

**Кількість кредитів ECTS: 5 кредитів**

**Назва кафедри: Економіки та підприємницької діяльності**

**Мова викладання: українська**

**Лектор курсу**

**д.е.н., проф. Сахно Андрій Анатолійович**

**Контактна інформація  
лектора (e-mail)**

**andrijsahno@gmail.com**

### **ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Аграрна економіка і підприємництво» є вибірковою компонентою ОПП Агрономія.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції -26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.  
Підсумковий контроль – залік.

### **ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквизитів): «Аграрна політика та земельні відносини».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквизитів): «Аграрна політика та земельні відносини», «Підприємство в аграрних формуваннях (агробізнес)».

### **ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

#### **Призначення навчальної дисципліни**

Дисципліна спрямована на отримання здобувачами знань та умінь з аграрної економіки і підприємництва, що сприятиме формуванню у здобувачів умінь орієнтування в системі економічних явищ, здійснення аналізу та узагальнення вивченого матеріалу, умінь аналізувати сучасний стан аграрної економіки та оцінювати перспективи розвитку підприємництва, правильно застосовувати здобуті знання в практичній діяльності. Також надати економічну освіту в галузі підприємництва, торгівлі із широким доступом до

працевлаштування і подальшого навчання. Формування та розвиток загальних і професійних компетентностей в галузі економіки та підприємництва, передбачаючи різні можливості зайнятості і кар'єри, що направлені на здобуття студентом економічних знань; подальшого професійного зростання.

### **Мета вивчення навчальної дисципліни**

Метою вивчення навчальної дисципліни «Аграрна економіка і підприємництво» є формування у майбутніх фахівців знань та вмінь, що створюють необхідне методологічне, організаційне та правове підґрунтя для здійснення фахової підготовки у галузі економіки, підприємництва торгівлі та біржової діяльності, що завбачує здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає відповідності програмним компетентностям.

### **Завдання вивчення дисципліни**

Вивчення студентами дії економічних законів стосовно розвитку економіки, дослідження господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств, методів техніко-економічних обґрунтувань планових і проектних рішень, наукових основ і шляхів прискорення соціально-економічного розвитку підприємства, підвищення ефективності підприємства, капіталовкладень та нової техніки, шляхів підвищення ефективності використання трудових, матеріальних, природних, інформаційних і фінансових ресурсів. У студента формується здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

*Інтегральні компетентності (ІК):* Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

*Загальні компетентності (ЗК):*

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосування знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

*Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):*

ФК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

*Програмні результати навчання:*

ПР15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи на парах та групах), робота в команді (реалізується через метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів).

### План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	<b>Тема 1.</b> Сутність аграрної економіки підприємництва	2		6
2	<b>Тема 2.</b> Основи виникнення і розвитку підприємництва	2	2	8
3	<b>Тема 3.</b> Підприємницька ідея та механізм її втілення	2	2	8
4	<b>Тема 4.</b> Технологія заснування власної справи	2	2	8
5	<b>Тема 5.</b> Організація бізнесу	2	2	8
6	<b>Тема 6.</b> Економічна свобода і підприємництво	2	2	8
7	<b>Тема 7.</b> Закони функціонування ринку і поведінки товаровиробників	2	2	6
8	<b>Тема 8.</b> Конкуренція як засіб реалізації підприємництва	2	2	8
9	<b>Тема 9.</b> Власність підприємств та їх структура	2	2	8
10	<b>Тема 10.</b> Маркетингова діяльність на підприємстві	2	2	8
11	<b>Тема 11.</b> Витрати виробництва та цінова політика підприємства	2	2	8
12	<b>Тема 12.</b> Товарна політика підприємства	2	2	8
13	<b>Тема 13.</b> Фінанси і податки	2	2	8
<b>Разом</b>		<b>26</b>	<b>24</b>	<b>100</b>

### Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації тощо).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал освітньої компоненти, передбачений робочою програмою

навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, написання тез, статті, есе, кейсу; підготовки кросвордів за темою не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	50	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до ділової гри	6	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Збір матеріалу та його аналітичне обґрунтування	40	щотижнево	Корегування під час проведення заняття
4	Тестування	4	2 рази на семестр	Тестування у системі Moodle
Разом		100		

## Список основної та додаткової літератури

### Основна

1. Литвиненко С.Л., Трегубов О.С., Войцеховський В.С., Семенда О.В., Попова Ю.М., Кайдакова Т.В. Маркетинг в підприємницькій діяльності та управління продажем логістичних послуг. К. : «Кондор», 2021. 280 с.

2. Мельников А.М., Коваленко О.А., Пундяк Н.Б. Основи організації бізнесу: навчальний посібник / за заг. ред. А.М. Мельникова. К.: «Центр навчальної літератури», 2017. 200 с.

3. Морохова В.О., Смолич Д.В. Товарна інноваційна політика: навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 248 с.

4. Окландер М., Кірносова М. Маркетингова товарна політика: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 248с.
5. Чорна М. В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств: монографія. Харків : ХДУХТ, 2012. 210 с.

#### **Додаткова**

6. Гончарук І.В., Томашук І.В. Вплив еколого-економічного фактору на особливості організаційно-економічного механізму використання ресурсного потенціалу сільських територій. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 4. С. 52-62.
7. Kaletnik G., Honcharuk I., Okhota Y. The Waste-free production development for the energy autonomy formation of Ukrainian agricultural enterprises. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2020. № 11 (3). P. 513-522. DOI: [10.14505//jemt.v11.3\(43\).02](https://doi.org/10.14505//jemt.v11.3(43).02)
8. Калетнік Г.М., Гончарук Т.В. Інноваційне забезпечення розвитку біопаливної галузі: світовий та вітчизняний досвід. *Бізнес Інформ*. 2013. № 9. С. 155-160.
9. Kaletnik G., Lutkovska S. Innovative Environmental Strategy for Sustainable Development. *European Journal of Sustainable Development*. 2020. № 9, (2). P. 89-98. DOI: [10.14207/ejsd.2020.v9n2p89](https://doi.org/10.14207/ejsd.2020.v9n2p89)
10. Sakhno, A., Polishchuk, N., Salkova, I. & Kucher A. (2019). Impact of Credit and Investment Resources on the Productivity of Agricultural Sector. *European Journal of Sustainable Development*, 8(2), 335-345.
11. Sakhno, A., Hryvkivska, O., Salkova, I. & Kucher, L. (2019). Evaluation of the Efficiency of Enterprises by the Method of Analysis of Functioning Environment. *Journal of Environmental Management and Tourism*, X, 3 (35), 499-507.
12. Sakhno, A., Salkova, I., Broyaka, A. & Priamukhina N. (2019). Methodology for the Impact Assessment of the Digital Economy on Agriculture Development. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*, 8, 160-164.
13. Sakhno, A., Salkova, I., Polishchuk, N., Kucher, L. & Stashko, I. (2020). Efficiency of managing liabilities of enterprises of different types of economic activities. *European Journal of Sustainable Development*, 9 (1), 423-431.
14. Sakhno, A., Salkova, I., Broyaka, A., & Priamukhina, N. (2020). A methodological analysis for the impact assessment of the digitalisation of economy on agricultural growth. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 8s (29), 242-249.
15. Sakhno, A. A., Polishchuk, N. V., Salkova, I. Y., Kucher, L. Y., & Kudyрко, O. M. (2020). Mortgage lending system of agricultural enterprises of Ukraine. *Revista Espacios*, 15 (41). Retrieved from <https://www.revistaespacios.com/a20v41n15/20411507.html>

## Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

	Вид навчальної діяльності	Бали
<b>Атестація 1</b>		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях та роботі на практичних заняттях	10
2	Ділова гра	5
3	Збір матеріалу та його аналітичне обґрунтування	5
4	Тестування	10
<b>Всього за атестацію 1</b>		<b>30</b>
<b>Атестація 2</b>		
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях та роботі на практичних заняттях	10
6	Ділова гра	5
7	Збір матеріалу та його аналітичне обґрунтування	5
8	Тестування	10
<b>Всього за атестацію 2</b>		<b>30</b>
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		<b>10</b>
<b>Підсумкове тестування</b>		<b>30</b>
<b>Разом</b>		<b>100</b>

## Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку.

Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

